

LIETUVIŲ

AIDAS

BRAZILIJOJ

— JORNAL — LITUANO — ECHO —

14

Nepartinis Lietuviu Laikraštis

Semanario Lituano Independente

Konstantas Uckus
LEIDEJAS

Atskiras Numeris \$300

S. Paulo, R. da Moóca,
1721
T lefonas 3-2056

Nepartinis Lietuviu Laikraštis

Semanario Lituano Independente

José Leite de Salles
Redactor-Chefe

S. Paulo, Rua da

Moóca, 1721

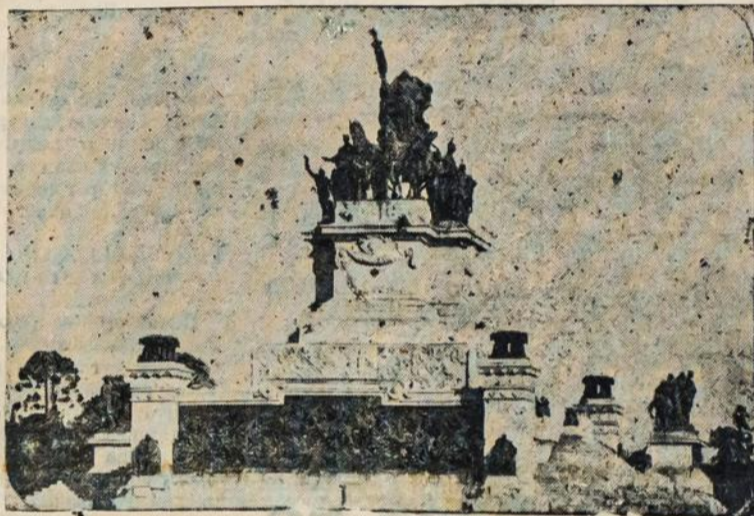
Telefonas 3-2056

XI Ano - metal

Brazilija—São Paulo 1940 m. Rugsėjo — Setembro 7 d. 2523862 | Nr. 36 (546)

Sete de Setembro, o dia da Independencia do Brasil. Brazilijos lietuviai sveikina brazilu tauta Brazilijos nepriklausomybės proga,

Brazilijos Nepriklausomybės simbolis

Ipiranga kalva, čia 1822 metais buvo paskelbta Brazilijos nepriklausomybė

name visą Brazilų tautą su laisvės ir nepriklausomybės šventę ir drauge su visais susunkamė:

Tegyvuoją Laisva ir Nepriklausoma Brazilija!

RIO BRANCO PAMINKLAS

Rugsėjo 7 dieną, Brazilijos nepriklausomybės šventės progą, dalyvaujant Respublikos prezidentui Getulio Vargas Rio de Janeiro mieste, Esplanada do Castello, bus padėtas pamatas Barão do Rio Branco paminklui.

NEPRIKLAUSOMYBES ŠVENTES PROGRAMA.

Respublikos prezidentas patvirtino šventės ministro išdirbta Nepriklausomybės šventės programa.

URUGVAJIAUS KANCLERIS
BRAZILIJOJ.

Siomis dienomis i Brazilija atvyko Urugvajaus kancleris Alberto Guani, kuris dalyvaus visose nepriklausomybės iškilmėse.

PASIBAIGĘ GYVENTOJU SURASYNĖJIMAS.

Brazilijos gyventojų surašynėjimas jau pasibaigė. Jisai prasidėjo rugsėjo 1 dieną, tą dieną ir baigėsi. Daviniai apie gyventojus bus paskelbti vėliau ir bus skaičiuojama gyventojai, kiek Brazilija turėjo 1940 m. rugsėjo 1 dieną gyventojų. Tai bus oficialus gyventojų skaičius.

Nieko pasaulyje nėra brangesnio kaip laisvė. Už laisvę kovoja kiekvienas pavienis asmuo, už laisvę kovoja ir ištisos tautos nuo pat žmonijos istorijos pradžios iki šių dienų. Tautos atgavę laisvę, džiaugiasi, o jos netekę liudi. Niekas, nė viena tauta, tur but, nėra tiek priespaudos, vergovės ir paniekinimų pergyvenusi, kaip lietuviai tauta, dėl to lietuviai daugiausia pažista laisvės vertę ir labiausiai ją brangina. Daug lietuvių dėl laisvės turejo apleisti ir savo tėvynę, savo gantini kraštą ir leisti i nežinomas šalį, kur žmogus laisvas budamas galėtų gyventi ir dėl savo tautos laisvės dirbti.

Didelė dalis lietuvių tautos gyvena už savo tėvynės ribų. Tame skaičiuje esame ir mes, Brazilijos lietuviai. Palikę savo nuomylietį kraštą supančiota nelaisvės pančiai, kad ir nepriklausoma, leidomės i tolimą šalį — Braziliją ir čia, svetimoje šalyje, pradėjome kurti naują gyvenimą.

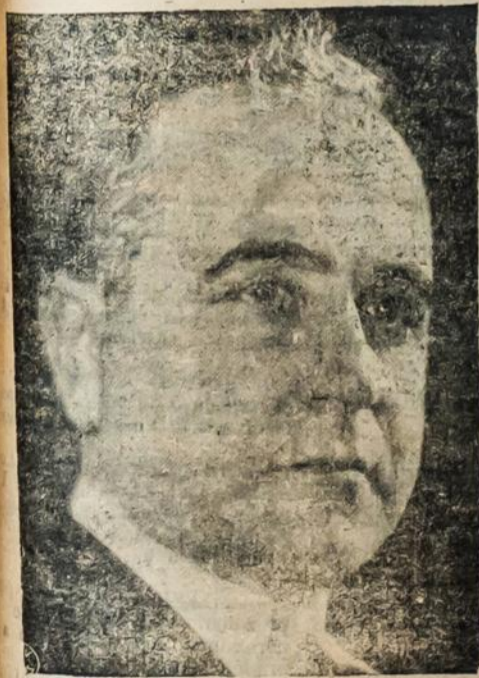
Brazilija, ta mižiniška ir syetinga šalis, priėmė mus nuolankiai ir joje mes radome naująją savo tėvynę. Čia mes susigyvenome, apsipratome, išigyvenome i šios šalies papročius; mes, nors ir svetimšaliai, tačiau džiaugiamės šio krašto žmonių laimėjimais ir liudime jo nepasisekimais. Nes ir mes, lietuviai, sudarome dalį šio krašto gyventojų ir gyvename tuo, kuo gyvena ir visa Brazilų tauta. Tiesa, stiprus ryšys dar mus jungia prie gimtojo krašto, jo žmonių mūsų tėvų, brolių, giminių ir pažintųjų buities, jų džiaugsmų ir hudesių laimėjimų ir prajaimėjimų. Tačiau didelio dėkingumo niekuomet nesilėpiame šiam kraštui, kur gyvename — Brazilijai. Nes Brazilija, tai mūsų antroji tėvynė, kuri priglaudusi turi keletą dešimčių tūkstantių mūsų tautiečių. Su džiaugsmo vėliava mes sutinkame kiekvieną mūsų tautos pergales šventę, taip lygiai sutinkame ir šio krašto triumfo dienas. Siandiena Rugsėjo 7 die-

na — Kiekvieno brazilo jupose girdime — Sete de Setembro. Tai brangi Brazilijai diena. Tai triumfo ir laisvės pergales diena. Sete de Setembro — laisvės simbolis.

Brazilija šventia 118 metų savo nepriklausomybės šventę. Ligi 1822 metų Brazilija buvo Portugalijos kolonija. Brazilų tauta negalėjo pakęsti svetimos priespaudos. Atsirado žviesuoliai, kurie rengė Brazilijai nepriklausomybės dirva. Tas truko ilgai. Daug aukų panešti kol susiorganizavusi Brazilijos tauta galingai pasipriešino ir pasisakė norinti tvarkytis savarankiškai, neprielausoma nuo kitų valios Portugalijai tai buvo didelis smugis, o Brazilijai tai buvo atgimimo laikas. Prasidėjo brazilų veikėjų persekiojimas. Tačiau, naujo kilimo niekam nesulaikyti. Ir Brazilijos tautoje išsiveržė galingas šauksmas: mirtis arba laisvė! Laisvės troškimas nugalėjo. 1822 metais Rugsėjo 7 dieną, São Paulo mieste, ant Ipirangos kalvos, kur dabar stovi gražus karo muziejus, buvo paskelbta Brazilijos nepriklausomybė. Tai buvo triumfališko džiaugsmo aktas. I Brazilija liko nepriklausoma, savarankiška valstybė. Ant Ipirangos kalvos pastatytas gražus Brazilijos nepriklausomybės simbolis — paminklas, kuris primena kiekvienam, apie sunkias kovas už laisvę, ir apie triumfališką laisvės dieną.

Nuo Brazilijos nepriklausomybės paskelbimo, nuo išsivadavimo iš svetimųjų jungo, praėjo daugiau, kaip šimtas metų, bet toji diena — Sete de Setembro — tos dienos šukis yra naujas ir kiekvienam primena branginti savo laisvę, o reikalui esant, stoti ją ginti. Ipatingai šiais laikais kada visas pasaulis dega karo liepsnose ir vyksta grobimo karas, laisvės gynimo šukis dar labiau turi buti saprastas ir ivertintas kiekvieno žmogaus. Dėl to ir šioje srityje Brazilijoje padaryta daugybė reformų, kaip krašto gynimo, taip ir progreso srityje. Nes tuodu veiksniai eina greta. Jei valstybė yra atsilikusi, nedaro jokio progreso, tada ir jos laisvės gynimas yra silpnas. Tokia valstybė greitai pavergiamą. Brazilija tai matydamą, dedą pastangas progreso srityje. Sete de Setembro yra taip pat kartu, ir nuveiktų darbų ir ateities planų apkainavimo diena.

Mes, Brazilijos lietuviai, gyvendami šioje šalyje, nesant vien tik šio krašto statistais ir tėmytojais, mes taip pat inėšame dalį savo kurybinio darbo i šio krašto progresą. Sios dienos proga, mes Brazilijos lietuviai, sveiki-

Respublikos Prezidentas
Dr. Getulio Vargas

São Paulo Estado galva
Dr. Adhemar de Barros

Ivairios Pasaulio Zinios

Rumunijoj Gali Kilti Karas

Portugalija nutraukė santykius su Lietuva.

RUMUNIJĄ SUTIKO ATIDUO TI TRANSILVANIJĄ VENGGRAMS.

Pereita savaitė buvo rašė, kad Hitlerio iniciatyva buvo suaukta keturių valstybių konferencija Vienos mieste iš risti Balkanų klausimą. Šioje konferencijoje dalyvavo Vokietija, Italija, Vengrija ir Rumunija. Buvo sprendžiamas vengrų rumunų klausimas dėl Transilvanijos srities. Vengrai reikalauja iš rumunų Transilvanijos, rumunai gi apie tai ir klausyti nenorėjo. Dėl šios srities pastaruoju laiku kildavo nesutarimų ir drumsdavo Balkanuose ramybė. Taigi ir buvo svarbiausiu klausimu šioje konferencijoje išpūsti Transilvanijos reikalai. Vengrai griežtai reikalavo atiduoti šią sritį, juos palaikė Italija. Vokietija gi norėjo, kad Transilvanija būtų eldėtas protektoratas. Bet Italija pareikalavo, kad Transilvanija būtų sugrąžinta vengrams. Suikio ir Hitleris ir rumunai turėjo nusileisti. Transilvanija atiduota vengrams. I ši Rumunijos vyriausybės nusileidima nepatenkinta pažūrėjo visą rumunų tautą ir prasidėjo sumišimai. Transilvanijos srities gyventojai parengia miškininkas demonstracijas ir žada neišieisti vengrų Transilvanijos okupavimas turi prasidėti šiomis dienomis ir baigti 13 rugsėjo. Rumunijos kariuomenė taip pat nepatenkinta ir daugelis rumunų kareivių bėga į kalnus su ginklais ir žada priešintis vengrams. Rumunijos vyriausybė jama bijo ir sukijimo, ypačingai šiuo metu turi labai didelės itakos valstybę vadas Jules Maniu. Utenka esą jam tik turti žodį ir visi vairs i čia sukiltų prieš vyriausybę ir pasipriešintų vengrams. Vyriausybė to jama bijo, ir kaip paskutinės telegramos sako, Maniu arešutas.

Padėtis Rumunijoje kasdien rimtėja. Ivairiose šalyse vyksta milžiniškos demonstracijos. Vyriausybė nežino nei ką daryti. Jei kaip, tai Rumunijos teritorijoje gali kilti karas tarp rumunų ir vengrų. Už vengrus stovė vokietiai ir italai. Rusai taip pat šiame konflikte nebūtų neutralūs, nes rusams svarbu Rumunija visais atžvalgiais.

VOKIETIAI OKUPOUS TRAN SILVANIJĄ

Vokietiai, jei tik Transilvanija geruoju nepasiduos vengrams, okupuos šią sritį ir pas ays savo kariuomenę prie Bukovinos sienos. Vadinasi p prie Rusijos.

VISA RUMUNIJĄ BUS OKU PUOTA.

United Press žinių agentūra skelbia, kad jei tik Rumunijoje prasidės neramumai didesne saktė, Vokietija užimti visą Rumunijos teritoriją. Pranešimai sako, kad vokietų kariuomenė esanti 60 mylių nuo Rumunijos sienos.

FASISTAI RENGE SUKILIMA RUMUNIJOJE

Visa Rumunijos tauta yra priešinga vyriausybės nusileidimui dėl Transilvanijos. Rumunijos gi fašistai labai trokšta, kad net ir visą Rumuniją vokietiai užimtų. Kad šią žygi palengvintų, rumunų fašistai rengė samokslą prieš vyriausybę, norėjo pašalinti karalių Karoli ir visą jo vyriausybę ir sudaryti fašistinę vyriausybę, kad tuo būdu būtų lengviau vokietiams okupuoti kraštas. Bet sukilimas nepavyko. Pranešimai sako, kad buvo mėgintas nuzudyti ir karalius. Žodžiu, Rumunijoje dabare jma didelės varžytinės: vienoje pusėje stovi rumunų liaudis ir nenori pripažinti Vienos konferencijos nuarmų, kuri pasiryžusi kovoti prieš tai ir vengrų, nei vokietų neisileisti: kitoje pusėje stovi fašistai kurie eina prieš Rumuniją kaip nepriklausomą valstybę ir aukia Hitlerio. Pati gi Rumunijos vyriausybė yra tuo tarpu bejėgė, ji nori, kadviskas ramiai praėtų ir Transilvanija būtų atiduota, bet taip pat bijo

si prarasti krašto nepriklausomybės. Kuo tenai viskas baigsis, kol kas neaišku, tačiau galima skaityti, kad Rumunijos kaip valstybės jau nėra. Tenai arba kils karas, kuris Rumuniją sunaikins, arba ji bus padalinta.

VOKIETIŲ ISIVERZIMAS ANGLIJON.

Anglijos karo ministeris Anthony Eden, yra pareškes, kad ateinančią savaitę vokietiai mėgins isiveržti i Anglijos teritoriją.

VIANAS LAKUNAS NUMUSE 21 LEKTUVA.

Anglijos oro laivyno lakūnas puskarininkis Herbert James oro kaulynose numušė 21 vokietų lėktuvą. Lakūnas bus apdovanotas garbės ženkla.

CEKOSLOVAKIJAI GRESIA DIDELIS BADAS

Cekoslovakijos vyriausybės pirmininkas usilnyje Jan Harnek pareškė United Press atstovui, kad turis patikimų žinių

iš patios Cekoslovakijos jog tenai labai didelis trukumas maisto. Esą žmonės jau dabar kenčia maisto nedatekljų, o žemai atėjus, tenai bus be galo didelis badas.

RUSU - VOKIETIŲ - VENGRIJOS SUTARTYS

Šią savaitę pasirašytos sutartys tarp rusų ir vokiečių, kuri nustato rusų-vokiečių sieną ir taip pat pasirašyta vengrų-rusų sutartis reguliuojanti tarp šių dviejų valstybių prekybą.

Kaip TVARKOSI SOCIALISTINES SOVIETU RESPUBLIKOS.

Labai mažai žinome apie tai kaip tvarkosi Socialistinės Sovietų Respublikos, kurių dabar yra net 16. Apie tai mes patiekisime žinių kituose Aido numeriuose.

KIEK AMERIKA PAGAMINA LEKTUVU.

Suvienytos Amerikos Valstijos pradėjo ginkluotis visu smarkumu. Dabartiniu metu Amerika per mėnesi pagamina 1.000 lėktuvų. Lėktuvų fabrikai intensyvinami ir bus siekiama, kad per mėnesi išieisi net 2.000 lėktuvų.

PORTUGALIJA IR PABALTIJOS VALSTYBES.

Havas prancūzai iš Lisabono, Portugalijos sostinės, kad Portugalijos vyriausybė panaikino visas pasirašytas sutartis su Lietuva, Latvija ir Estija, tuo būdu nutraukdama santykius su visomis trijomis Pabaltijo valstybėmis. Tas padaryta dėl to, kad Pabaltijo krašai prisijungė prie Sovietų Rusijos, su kuria Portugalija neturi jokių santykių. Portugalijos atstovai Pabaltijo kraštuose jau atšaukti.

MAGNETINES AUDROS SI MEENSI.

Vienas Italijos asronomas pareškė, kad įsai pastebėjęs saulėje dėmes, kurios esą išsaurkšią magnetines audras žemėje. Sios audros būsiantios šio mėnesio antroje pusėje. Sios audros, kurios prasidės 15 rugsėjo, sutrukdys ir telegrafu, radio ir jūrų susisiekimą.

PRANCUZIJA BEREIKSME VALSTYBE.

Buvusi galinga ir išdidi Prancūzijos valstybė, šiandieną ta po bejėgė. Vokietijų spauda rašo, kad Prancūzija ne tik dabar, bet ir ateityje jokios reikšmingos rolės tarptautiniame gyvenime nebeveidins. Prancūzų tauta esą dar galės didžiotis savo mokslų, kultūra, civilizacija, literatūra. Šioje srityje pasaulis vis tiek jai pripažins pirmenybę ir ją, prancūzų tautą, už tai gerbs. Tačiau politiniai ji liko bejėgė.

SAUKIA ATSARGNIUS KARIUS.

Rugsėjo 4 d. Sovietų Sąjungos vyriausybė paskelbė dekretą, kuriuo šaukjami net keturi klasių atsarginiai kariai. BUVO LAUKIAMAS PRANCUZIJOS MOROKE SUKILIMAS. Iš Londono pranešama, kad prancūzų Moroke buvo rengiamasi prie sukilimo.

— LONDONAS. Rugsėjo 5 d. beveik išisą naktį vokietiai bombardavo Londoną. Londonas

naš nakties metu atrodė kaip dieną visos buvo nušviesintos prožektorių ir sprogusių bombų, o taip pat ir kitusių gaisrų.

VENGRIJOJE NUSAVINTOS ZYDU ZEMES.

Vengrijos vyriausybė atėmė iš žydų 60.000 hektarų žemės ir ją išdalijo vengrams.

RUMUNIJOJE PASKELBTA MILITARINE DIKTATURA

Rumunijos vyriausybė atsisistatydino. Naują vyriausybę sudarė Antonescu ir paskelbė militarine diktatūrą. Tarp Antonescu ir karaliaus Karolio epilgas pasitarimas rugsėjo 5 d. Karalius nenorėjo pasiduoti, tačiau buvo nugalėtas. Ministeris pirmininkas pareikalavo, kad iš Rumunijos tuojaus būtų ištremta karaliaus meilutė, Lupekis kuri vadovauja beveik visa Rumunijos politiką. Susirėmimai rumunų su vengrais tebevyksta. Kol kas padėtis dar labai neaiški.

BUS ISSPROGDINTI ANGLIJOS MIESTAI.

Hitleris yra pareškes: „Jei Anglija intensyvin savo puolimus ant Vokietijos ir jei jos lėktuvai per dieną išmes po 2.000 kijų bombų ant Vokietijos teritorijos, tai Vokietijos lėktuvai per dieną išmes ant Anglijos po 400.000 bombų. O jei anglų lėktuvai dar pradės smarkiau pulti Vokietijos miestus tai vokietijų lėktuvai išspraudins visus Anglijos miestus, juos iškeis i padanges“.

Štai prie ko rengiamasi. Dar yra tokių, kurie sako, kad vis dėl to Hitleris labai žmoniskai

— KAUNAS. Generacijiu vadaus reikaju ministerijos sekretorium, vice ministerium, paskirtas Aleksas Guzevičius, ukmergškieis.

GAUS DARBO AMERIKOS DARBININKAI

Amerika dabar pradėjo gaminti ginklus. Prie ginklų gamybos gaus darbo apie 3.000.000 darbininkų, kurie šio šiojei buvo bedarbiais. Amerikoje, kaip žinoma, yra dar apie kelis milijonai žmonių neturintų darbo.

BRAZILIJOS NEPRIKLAUSOMYBES SVENTE

Šiandieną, rugsėjo 7 dieną, visa Brazilija švenda nepriklausomybės dieną ir ją švėtingai apvaikšioja.

KARAS PERSIMES I AFRIKĄ.

Dabartinis karas esą persimes i Afriką. Vokietija, matydama, kad negali iverkti Anglijos jos salose, ji ieško kitų karui keliu ir dėl to greičiausia visas karas persis i Europos i Afriką.

LONDONAS. Anglų aviacija rugsėjo 5 d. šitais valandais bombardavo Vokietijos sostinę.

— NEVJORKAS. Iš viso žinoma, kad karas tiesiogiai Amerika paskelbė, kad ji Anglijai iki 1942 metų palaikys 14.000 lėktuvų.

— MEKSIKA. Meksikoje prezidento rinkimų prasidėjo neramumai. Ajmazan A. Linnas pradėjo rengtis prie sukilimo, tačiau Cardenas apie tai laiku buvo informotas ir samokalnikus numalšino.

Cultura Politica no Brasil.

Foi fundado no Rio o Instituto Nacional de Cultura Política, desenhado a estimular e coordenar pesquisas sobre fatos e ideias do Brasil para divulgação maior no território nacional. A sua frente achamos nomes dos mais ilustres entre os modernos representantes do pensamento brasileiro. O Instituto já iniciou suas atividades e, segundo a palavra de seu presidente, largo programa de ação será executado, ainda este ano.

O que põe em relevo a existência do Instituto é a afirmativa — posta em evidência pelo mundo moderno — de que toda a revolução é, acima de tudo, a materialização de um „processus“ revolucionário, no campo das ideias. O Brasil — e ninguém, hoje, põe em dúvida a asserção — fez sua revolução, a 10 de Novembro de 1937. A data é antes simbólica. As próprias condições de nosso desenvolvimento histórico estavam exigindo a transformação da vida do país, condicionando-a a um pensamento superior de defesa dos interesses da Nação. 10 de Novembro, porém, marca o início de uma transformação profunda de nosso estilo político de vida. É um ponto de partida, preparado pelas transmutações operadas, no Brasil, pela vitória da revolução de 1930.

Compreende-se, assim, que a cultura política seja convidada a desenpenhar papel de desacordo consolidado da nova ordem de coisas. É que nunca pudemos falar, razoalmente, em cultura política. do Brasil. Certo é

que no passado como hoje, tivemos grandes expressões de inteligência brasileira com felizes realizações no setor da cultura política. Essas, porém, eram exceções. Suas admiráveis tentativas de sentir e interpretar a vida brasileira — no que ela tem principalmente de inconfundível — esbarraavam diante, senão da incompreensão, pelo menos da indiferença geral. Faltava-nos uma coordenação de esforços, uma sistematização de trabalhos, objetivando crear um ambiente propício ao desenvolvimento dos estudos realmente consagrados a interpretação da cultura política.

Convenhamos em que a finalidade é, a um tempo, nobre e difícil. Tão complexos são os problemas creados por nossa cultura e civilização, postas em contato com as diretrizes do mundo contemporâneo, que estudar-lhes a solução demanda paciência, cultura e sobretudo, um generoso espírito de amor á causa suprema do Espirito.

Temos, porém, a convicção de que, mau grado a amplitude da tarefa que se impuseram, os esponsáveis pelo futuro do Instituto — como órgão de ação cultural — vencerão. O Estado Novo creou indubitavelmente um clima cultural no Brasil. O estímulo que proporciona atividades do espirito é, porisso mesmo, elemento com que pode contar o Instituto para suas promissoras vitórias.

Degtuko isradėjo tragiskas likimas

Naudodamiesi degtuku mes visai nepagalvojame, kokio didelio vargo suteikdavo mūsų tėvam ugnies išiebinimas, nes ta da degusių niekas nepažino. Ugniai išskęti buvo naudojamas tūnago skeltuvas su deglu. Jei deglas kartais sumirkdavo, ugni išskęti būdavo labai sunkus ir ilgas darbas.

Degtuko isradėjas, kurio išradimas yra suteikęs žmonijai tiek daug patogumo ir gero, mes jau senai užmiršome. Degtuko isradėjas Kamereris gimė Ludvigsburge, Vurtemburge, Vokietijoje. Už karkoki poimni nusikaltimą Kamereris perėjo šimmeto ketvirtam dešimtmetyje ilgai išsėdėjo Vurtembergo kalėjime Hohenasperge. Tvirtovės komendantas, būdamas geras vyras, leisdavo Kamererui, kaip chemikui dirbti

laboratorijoje. Po atkaklaus ir sunkaus darbo kaliniui pasisekė išrasti uogamuosius medelius, kurie užsėdga nuo pat ryšimo. Isradėjui atėjo ir galvą tuos medikus padengti fosforu. Taip pagaminti degtukai buvo nesaugūs, nes jie greit užsėdga. Vokietijoje jų gamyba buvo istatymu uždrausta. Degtuko gamyba netrukus persikėlė į Angliją, kur buvo pastatyta daug degtuko fabriku. Po keletos metų ir Vokietijoje buvo nuimtas uždraudimas ir daugelis žmonių naujuoju išradimu puikiai pelnėsi, bet pats isradėjas iš kalėjimo išleistas mirė beprotnamy.

Tikslai po daugelio metų vie toj fosforinių ir nesaugių degtukų buvo pradėti gaminti degtukai su sieros galvutėmis, kurie jau buvo nepavojingi.

Pavojingiausias ginklas mazieji laivai.

Vokietijoje paskutiniuoju laiku gana plačiai pradėta kalbėti apie kažkokį naują paslaptingą ginklą. Koks yra tas naujasis ginklas, žinoma niekas nei žodelio apie tai neuzsimena. Už at kitose šalyse kito daug spėliojimų, kas iš tiesų galėtų būti tas naujasis ginklas — naujos dujos, smarki sprogtamoji medžiaga ar gal but mirties spinduliai?

Savaime suprantama, kad, kol tas naujasis ginklas nebus pavartotas, toj apie jį niekas nieko tikslaus gali ir nežinoti. Tačiau ta progna bedarant ivairius spėliojimus užsienių spauda ėmė rašyti apie naują ginklą — mažus, greitus karo laivelius. Ar šitie laiveliai kaip tik ir yra anas minėtas paslaptingas vokiečių ginklas, tvirtinti nebūtų galima, tačiau gali taip būti.

Pirmausia reikia pažymėti, kad šieji laiveliai pvanaudojimas nebebutų jau kokija staigmena, nes tokie laiveliai dabartiniam kare jau yra buve panaudoti. Vokiečiams užimant Norvegiją, vokiečiai kaip tik tokiais laiveliais, kartu su lėktuvais, puldinėjo didžiuosius angjų karolavus, ir pačių vokiečių pra-

nešimais, tie laiveliai esą paskandine kejiata angjų karolavų. Taip pat tie laiveliai buvo naudojami ir vokiečių kariuomenės transportams gabenti į Norvegiją.

Dar daugiau tie laiveliai buvo panaudoji Lamanso kanale, truktant angų ir francuzų karolavynams isgabenti apsupotosios sąjungininkų kariuomenės likučiams iš Durkerko uosto. Esą, tia tie laiveliai savo torpedomis taip pat paskandine kejiata karolavų ir transporto laivų.

Be to reikija pažymėti, kad tie laiveliai nėra visškai naujas ginklas, nes jie jau dalinai buvo panaudoti ir Didžiam kare. Prieš dabartinį karą tokjų laivelijų gaminosi Iliailija. Ją pasekė Vokietija. Ypat esą, vokiečiai daug tokių laivelijų pasigamino šio karo metu, kai praktiskai buve išmėginta jų reikšmė. Tuos laivelius vokiečiai pagamina labai greitai, nes viso jų dalys yra standartinės (uvienodintos) tuo budu gamyba gali buti masinė.

Kuo pasižymi tie laiveliai? Pirmiausia — didėju savo greičiu. Tie laiveliai, esą, ga-

li plaukti per valandą po 90 kilometrų. Tuo budu jie nepaprastai greitai gali pributi ten, kur reikalingi, o atlike savo uždavinį gali vėl labai greitai pasisajinti. Antra, tie laiveliai, palyginti, yra labai maži, todėl pataikyti juroje ir juos iš artilerijos, lėktuvų ar povandeninių laivų yra sunku, o kai jie lekija didėju greičiu, beveik ir visiškai neimanoma. Tokje laiveliai nepaprastai greitai ima arintis, prie didžiujų laivų: tie atidengia i juos smarkią ugni, tačiau pataikyti sunku. Laiveliai, prilėke artį prie didžiujų laivų, paleidžia i juos torpedas. Išme e torpedas, laiveliai apsisuka ir bėga.

Ištai turi pasidėrb net tokjų laivelijų, kurių igulos (paprastai vienas ar du žmonės) jau iša nktso yra pasiaukoje žuti. Tie laiveliai vadinami savijudžių vaitimis, yra ne kas kita, kaip torpedos, kurias vairuoja žmogus. Tokija torpeda didėju greičiu ima lėkti i karolavą. Kadangi ji vairuojama žmogaus, tai jos pataikymas yra beveik tikras. Torpeda atsirenkia i karolavą, sprogtsta, sprogdinama ir karolavą, o tuo pačiu, žinoma, i gabalėlius suplėsydama ir pati vairuotoją.

Paminklas Lietuvos knygnesiams.

Spaudos draudimo laikams paminėti sodejio tvarkymas čia jau prie galo. Nuo gatvės tvora užverta. sklypas išyginatas ir izoliuotas nuo kaimyninių, lėjes i sodeji pama ai paminklą — sklydą. Jame — rymšos. Nišose bus idėtos granitines lentos, kuriose bus i rašyta šimtas knygėsių pavardžių, tų knygėsių, kurie ypatingai pasidarbo Lietuvai. Apaičioje pavardžių bus Petro Vaitiuno žodžiai, dedikuoti knygnesiams: „Čia vienas tik simtas amžina musų kur gimta i rašą gabeno iš Prusų, o buvo ne šimtas, bet tukstantai šimtas, kur knygomes grynė nuocarė Tėvyne.“ Tojiam sodeji

puoš. skulp. Zikaro knygnešio figura, skulp. Bučo sėjėjo figura, skulp. Rimšos „Vargo Mokykla“ (1864 ir 1904 metų) iš spaudos draudimo laikų.) Pas arosios jau modelis padarytas ir perduotas leidini geležinkejio dirbtuvėms. Pas amen tams akmenys irgi jau bairgiami. Knygnešio ir sėjėjo figuros s ovės sodejy neoli viena kitos, o tarp jų — viduryje „Vargo Mokykla.“ Ir šitos figuros vaizduos tikras musų liaudies kovas dėl spausdinto lietuviško žodžio, kovas dėl šviesesnio rytoaus. Sodejis bus apsedn as medelias, ireng i jame suojeliai. * * *

Kaip bus isdalintos žemės

Jau buvo rašyta, kad Lietuvoje bus vykdoma žemės reforma. Visa Lietuvos žemė yra suvalstybinta, tačiau palikta ūkininkas į dirbti savo nuolūra. Visi didėji dvarai ir didesni ūkiai taip pat bus išdalinti. Dvarų ir didžiujų ūkių, išdalinimas privalo baigtis ligi rugsėjo mėnesio pradžios, kad naujų žemių savininkai galėtų savo laukus užsėti žemkenčiais javais Lietuvos vyriausybės patvarkymas žemės reformos, kaip skelbia United Press žinų agentūra yra toks:

„Šia reforma nepalies ūkininkų turėnių mažiau kaip 30 hektarų žemės ūki. Nebus liečiami ūkiai ir didesnieji, kurie bus pažymėti kaip pavyzdingi ūkiai, kuriuose auginami

veisliniai gyvuliai, ir priedamos naujos ūkio kultūros. Nuo kitų ūkių, kurie iki šiolei nepasilymėjo pavyzdingumu, o šiaip dirbo, tai iš tų bus atimta žemės ir palikta tik 30 ha. Žemės parviršius bus pajntas valstybės žemės fondan, kurį bus išdalinta bežemiams ir mažžemiams. Visiems bežemiams ir mažžemiams bus duodamas po 5 ir 10 hektarų žemės, atsižvelgiant i žemės kokybę. Ga ve žeme galės naudotis kair nuosava ir ją apdirbti, nors pagal vyriausybės patvarkyma, ši žemė, kaip ir visa Lietuvos priklauso valstybei.“

Po šios reformos airodu, kad Lietuvoje bežemių nebeliks.

PARDUODAMAS ZEMES SKLYPAS.

Labai geroje vietoje Parque das Nações Lietuvos ir kiueuropiečių apgyventame rajone, ant gatvės kampo parduodamas žemės sklypas, kur tin ka, pastatėmus namus, bile ko kiam bizniui. Teirautis dėl sąlygu Aido redakcijoje.

ZEMES SKLYPAS VILLA

MARIA
Parduoda labai gražioje vietoje, prie Avenidos 1:000 mt. sklypas.
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis kasdien Rua da Graça, 607 pas, Juozą Vajaiti.

2 NAMAI

Parduodami du namai vienas 2 kambarių ir virtuvės, Rua Primavera 53 ir 43, V. Beija. Teirautis dėl sąlygų ten pat.

PARDUODAMAS BARAS — CAFE

Labai geromis sąlygomis parduodamas gerai irengtas ir su didėle freguezija Baras ir Café. Vieta taip pat labai gera, prie pat Santo André geležinkelio stoties. Biznis geras. Nupirkęs nesigailės. Teirautis vietoje: SANTO ANDRE, AV. QUEIROZ DOS SANTOS N.O 178.

REIKALINGA DARBININKU

Reikalingi darbininkai i kabių fabriku, Rua da Graça 607. Udarbis geras. Teirautis ten pat.

Muzikos profesor.

Josė Haselbauer
S. Paulo muzikos Instituto
Duoda smuiko muzikos pamokas teoretines ir praktines. Pri rengia mokinius i muzikos mokykla ir koncertistus. Pamokos individualės ir bendros. Duodamos pamokos geriausiu metodu ir pasiekiami geri rezultatai.
Rua Dr. Oscar Freire 384 -Jardim America

Laidotuvėse

Stepas Zobarskas.
Dominikas Gimbulis gulėjo sutiaupes lūpas, užmerkes akis, tarp abiejų rankų, sudėty ant krūtines, laikydamas Kristaus Isganytojo paveikslą. Išsises ant lentos, galvą padėjes ant skiedrinio pagalvio, arčiausio kaimyno nuskustas ir prityrusios mirusiųjų mazgo lojos ismazgotas, jis tysojo, visas susingęs. O vaskinis veidas tarp plevenančių žvakės žiburių atrodė dar bjankesnis, negu gyven esant.

Kumbarys buvo pilnas vaško, eglišakių ir kiokio kvapo, tokio, kokiu atsiduoda mirusieji. Šito kvapo neistengė nu stebti nei nuolat rūkomos eglių skujos, nei riebių kopūstų kvapas, kurios nesė didžuliais bjūdais ir krovė ant stalo giedotojams, iš visos apylinkės su sirinkusiems veilonio palydėti.

— Vaisinkitės, svetejai, — kalbėjo apkūni moteris, velio-

nio seserėčia, eidama paltai visus stajus, sudurtus šalia vienas kito, ir drebančiom rankom pilstydamu namini alų.

Veilonio žmona, liesa moterėlė, slankiojo lėtais žingsniais, kaip šėšėis, nuolat braukdama ašaras. Nė jašelio kraujo nebejike jos veide. Slai, ji prieina prie lavono, pataiso šventą paveikslėli, patraukia morską, paklosto, pačiupinėja rankas, bet greit ir vėl atsitraukia: lavono šaltis sukelia pasibaurėimą net ir tiems, su kuriais puse gyvenimo praleista. Ji nusisuka, tačiau nestaligjai, nenorėdama isiduoti, kad ir ją nukrėtė šaltis. Prieina prie žvakų, nuo šilmos pasvirusių, pataiso jas, nulaudžia sustingusius varvulius ir vėl keliauja prie stalo nusizėmūsi ir liūdna.

— Gerkit, svetejai, kaskiti! — vėl ragina seserėčia, apsi-

viikusi tamsiai rusva suknia, greitai ir stajgi, savo sveikas ir tambias krūtines suveržusi ankšta prijuoste. Visame jos kūne daur tebelekėjo sveikas kraujas, ir ji tebebuvo pilna gyvenimo geidulij.

Apylinkės šeimų atstovai — vyrai — rimai šuošėsi ūsus, srėbė viralą, kirio mėšą, užliedami alum. Moterys, kada nekada pažvegdamos i veiloni, šuošėsi skarelių kraštais akis, arba, madingai sustelkusios, graužė diovintą sūrį. Turtingesnės sėdėjo už „didžiojo“ stalo, o neturtingosios buvo susispietusios netoli durų.

Vaikai susodinti už nedidelio stajuko, nuosaliai nuo suaugusių. Jų sajas taip pat buvo apkrautas vaigais, tačiau lem daugiausia rūpėjo pyragas ir meaus. Jų smailios akys dažnai pastebėdavo, kaip kai kurios giedotojos vynioja pyrago riekes ar sūrį gabalus i nosine, paskui iklisa sijono kilenen arba susuka skaron. Paskui jos vėl dėda i burną valgi, išlėto kramto ir, tai viena, tai kita, pasikejdamos nuo sta-

lo, eina paguosti šeimninkės.

— O dabar, pasiotine iš gausių aruodų, kurios rūpestingas ir dievobalmingas veilonis paliko gyviesiems, pasimekskime už jo vėle, — tare atsistojęs vyriausiasis kantorius ir ant nosies galo užtraukė akinius. Paskui pasispiaudė pirštus, pasijėmė nuo lango kantičką ir pradėjo vartyti. Visi nutilo ir šitoj neajuktoj tyloj, kokija būna laidotuvių metu, garsiai šlamėjo vertiami knygos lapai. Surades tinkamą giesmę, pastūmė knygą dešinėj sėdintiai, su žasno gurkliu moteriskei.

Metusi aki i knygą i pasijėmė savąj. Veikiai surado reikalingą puslapį ir atsuko priešais sėdintjai jaunai mergaitei, kuri ir veido šviežumu, ir akių žvajumu buvo pati gražiausia giesmėninkė. Iš jos sužinojo kitos moterys — tia buvo jų visas puskapis, ir apyjuonių, ir pagyvenusių — storoliekny ir sudžiūvusų. Jos mokėjo pritarat atmintinai, todėl neavgino akių knygomis.

— Sugiedosim, vadinasi, šitą giesmę už Daminyką ir už jo vėle, — pakartojto storu balso vyriausiasis kantorius ir stipriai atsikosėjo. atsikosėjo ir visi kiti. Paskui pasigirdo skardus, per nosis prasiveržias, bal sasa pie Viešpači, kurio galles tingumo saukėsi šito žemės nusidėjėlio siela, apleidusi kūną ir pakijusi dševop i aukštybes. I vyriausio kantoriaus sauksmą atsijėpė jaunoji mergina ir aštas, kurias pritarė apjinkui susėdusios moterys ir vyrai.

Staiga prasiverė durys ir ant stenkėsio pasirodė nepažistamas žmogus. Apsivijkes sėrmėga, su bolagu rankoje, nedidukas, jis, maityt, užkydo tia, norėdamas kejo pasiklausti ar paprašyti kibjro arkliui pagirdyti. Išvydes priešais save nu mirė i valandė sabėrė, lyg apgyušintas, paskui nusitraukė nuo galvos kepure ir žengs kelis žingsnius i vidų, atsiklaupė ties mirusiuoju.

(B. d.)

Reikalauja grizti Lietuvon

Kaip tik Smetonos vyriausybė priėmė Sovietų Rusijos ultimatumą, kad būtų įsteigta Lietuvos daugiau rusų kariuomenės, kad būtų suorganizuota liaudies vyriausybė, ir kaip tik pradėjo Lietuvos žygiuoti rai donarmiečiai ir pradėjo organizuotis nauja vyriausybė, daugelis Lietuvos aušrių vadinių, ypač iš vidaus reikalų ministerijos ir saugumo departamentų pradėjo reaguoti keičiantis Lietuvos. Tuo pat metu, kada dar vyriausybės nebuvo sudarytos, Smetona irgi jau krovė savo žmonas ir rengėsi palikti Lietuvą ir išvažiuoti. Jis netiek bijojo rusų, kaip bijojo savų žmonių ir žmonių kurie jį taip labai „mylėjo“ per 14 metų ir taip labai gartino. Nors juokinga, bet faktas, kad Smetona, buvęs „tautos vadas“ bijojo savų žmonių Kodėl Tur būt jai labai buvo „tautos vadas“ ikyrėjęs?

Kaip jau susidarė naują Lietuvos vyriausybė, vidaus reikalų ministeris, remdamasis Lietuvos istatymais, tais istatymais, tais istatymais, kuriuos išleido pats Smetona, ir paskelbė 46 Lietuvos piliečių sąrašą, pabėgusių ušrinis ir aštrūs, reikalaujamas kad vien mėnesio tėgyje visi paskelbė jį grizti Lietuvon, o jei negrįžtų turtas Lietuvos būsias konfiskuotas. Terminas baigėsi liepos 25 d. Ar kas nors grįžo, ar ne, nežinome. Sąrašas iraukta buvo be pabėgusių 26 valstybės saugumo departamentų pareigūnų, dar šie asmenys: Tadas Chodokauskas, Smetonos svogeris, Kazys Musėikis, buvęs krašto apsaugos ministeris Jonas Norkaitis, Povilas Plechavičius, Antanas Smetona, buvęs prezidentas ir „tautos vadas“, Zofija Smetonienė, prezidento žmona, Henrikas Salcauskas Jadvyga Tubelienė, Smetonienės sesuo, Edvardas Turauskas, Jonas Vajlokaitis, Lietuvos milijonierius, Petras Vileišis ir kt.

Kodel prancuzai pralaimėjo kara.

ilgesniam laikui nebebus Gal po šios beprotiškos Europos tragėdijos taika ir brolikumas ist viešpataus? Gal?

Prancūzija, po Didžiojo Europos karo buvo galinga valstybė, ji buvo ištirdi, ji diktavo visam pasauliui. Tačiau susmuko ir šiandieną nebeteko savo savistovumo ir to garso, kuri Prancūzija turėjo. Iš jos liko tik maža valstybėlė, kuria irgi dabojai ir prižiūri vokiečiai. Nyksta iš Europos ne tik mažosios bet ir didžiosios valstybės.

Kaip tenai bebūvi, kas kara laimėtu tačiau reikia manyti, kad šitas karas atneš pasauliui naują gyvenimą, daug gražesni, daug kilnesni. Juk negi galimas dalykas, kad pasauli valdytų ir šurpiausias adventuras rengtų keli asmenys. Karas turės išspręsti daug svarbių pasaulio problemų ir, reikia turėti vilti, kad tos problemos bus išspręstos geruon pusin.

Minėdami vienų metų baisaus karo sukaktinę, kiekvienas žmogus, kiekviena žmogėka esybė laukia giedros, giedros tikros, žavingos, prie savęs traukiančios ir vylojančios kiekvieną žmogų, kuris dar tikrojo žmogaus protu galvoja.

Kodel prancuzai pralaimėjo kara.

Londono laikraštyje „Tribune“ žymus anglų darbo partijos asmuo, Prof. Harold J. Laski rašo, kad Prancūzijos pasidavimas Hitleriui, buvęs dešiniųjų pučas prieš respubliką. Jis sakė:

„Pigu yra pasakyti, kad prancūzų armija buvo sumūšta ir kad būtų buvęs nusidėjimas testai skerdynes. Prancūzija dar tebeturėjo galingą oro laivyną nenugąlėtas dar buvo vandens laivynas, buvo neišsemjamos kolonijų versmės, kurios galėjo būti sumobilizuoti kovai. Turint visa tai mintyje, jausdami savo jėgą, buvo tvirtas nusistatymas pirmųjų vyriausybų tesioi kovą. Bet kaip tik Petain sudarė vyriausybę, jisai neatsisklausė parlamento, ar testi kovą ar pasiduoti. Jisai pasidavė Hitleriui ir tuo patį Prancūziją išdavė. Jisai pa-

Kodel prancuzai pralaimėjo kara.

rengė dešiniųjų pučą prieš respubliką ir Prancūzija išdavė Hitleriui. Tesi karą prieš Hitleri prancūzų tautai nieko blogesnio nebūvi atsitike, kaip atsitiko dabar, kai vyriausybė pasidavė. Jeigu prancūzai būtų pasipriešinę ir nebūvi priėmė vokietų pasiūlymų paliaubų ir karo taikos, tada, be abejojų, būtų susidarę Prancūzijoje kija, liaudies vyriausybė ir būtų visai atėmusi teise keikiama simtams žmonių spresį didiosios Prancūzijos likimą, kaip kad šiuo kariu ivykio. Dabar pasirašydama taikos sutartį Petain išsprendė Prancūzijos likimą pats vienas su keikiama dešiniomis.

Taigi, kara pralaimėjo ne prancūzų tauta, o keli dešiniai piniguočiai kurie atsisėdė valdžion po Reynaud.

Kodel prancuzai pralaimėjo kara.

Londono laikraštyje „Tribune“ žymus anglų darbo partijos asmuo, Prof. Harold J. Laski rašo, kad Prancūzijos pasidavimas Hitleriui, buvęs dešiniųjų pučas prieš respubliką. Jis sakė:

„Pigu yra pasakyti, kad prancūzų armija buvo sumūšta ir kad būtų buvęs nusidėjimas testai skerdynes. Prancūzija dar tebeturėjo galingą oro laivyną nenugąlėtas dar buvo vandens laivynas, buvo neišsemjamos kolonijų versmės, kurios galėjo būti sumobilizuoti kovai. Turint visa tai mintyje, jausdami savo jėgą, buvo tvirtas nusistatymas pirmųjų vyriausybų tesioi kovą. Bet kaip tik Petain sudarė vyriausybę, jisai neatsisklausė parlamento, ar testi kovą ar pasiduoti. Jisai pasidavė Hitleriui ir tuo patį Prancūziją išdavė. Jisai pa-

Vieni metai karo.

Rugsėjo mėn. 1 dieną suėjo lygiai vieni metai, kaip Hitleris pradėjo karą, o rugsėjo 3 dieną, kaip anglai ir prancūzai paskeižė Hitleriui karą.

Vieni metai nuo didžiosios Europos tragėdijos pradžios. Nors dar ne tiek daug laiko, bet karo pasėkos labai didelės baises ir žiaurios. Tūksčiai ir tūkstantai žmonių guli po žemėmis, tūksčiai ir tūkstantai žmonių išskaidyta po visa pasauli. Tūksčiai moterų ir vaikų bebrizantių savo sūnų, žmonos vyrų, seserys brolių, vaikai tėvų, nes jie žuvo karo audroje. O kiek turio sunaikinta, kiek visokių gerybių pažeista ugnimi ir pelenais, kad žmonės būtų galėję jomis naudotis metais ir metais. Ir kam visa tai? Ką gero karas atneš ir tiems, kurie jo taip troško?

Jis nieko gero neatneš. Pasibaigs karas, milijonai žmonių liks palaidota ar motų ir bombų išardytuose laukuose; miesai liks sunaikinti, kaimai išgriauti. O po to, prasidės badas, ilgos, epidemijos ir visokios karo atneštos negerovės.

Vieni metai karo, o jau sumai kinta jiko Lenkija, kuri jau gal būt njekad nebeatsistos, nu kariauta Olandija, Belgija, Danija ir Norvegija Sprendžiamas dabar Anglijos likimas, tos pasaulinės galybės likimas. Ne vien Anglijos, sprendžiamas taip pat ir Vokietijos likimas kuri iki šiojei, per metus laiko karą laimėjo, laimėjo kiekvieną savo žygi. Sprendžiamas šiandieną yra dviejų galimų likimas. Nuo jo priklausys ir to žemesnis pasaulio sutvarkymas. O gal po to, jau ir karų

ZEMES SKLYPAS.

Parduodama su dideje nuo laida mašina Singer didumo 31x15 su motoru ant keturių anglių visai nauja.

Tinkama siuti storiems ir ploniems rubams. RUA DAS SAUDADES n.º 16 V. BELLA Omnibus V. Zefina

ZEMES SKLYPAS.

Parduodamas geroje vietoje, išmokėtas žemės sklypas, didis 7 x 40

São Caetano mieste, prie pat geležinkelio stoties. Gatvė apviesia eiektra. Sklypas randa si, Rua Espírito Santos 576 (greta). Dėl sąlygų teirautis Rua Anhaia 572 pas Joną Na dojskį — krautuvoje.

Glovackis Lietuvos vyriausybės priesakyje

Lietuva, prisijungusi prie Sovietų Rusijos, neturės tokios vyriausybės, kaip buvo anksčiau. Lietuvos vyriausybė bus tvarkoma pagal naują sovietinę konstituciją. Ji dabar neturės nei savo atskirų ministerių kaip ligi šiol buvo. Vyriausia šajies valdžia priklausys sovietams. O Sovietų pirmjinkas bus valdžios galva. Apie valdžios pertvarkymą pagal šio konstituciją, kol kas dar neturime žinių. Tačiau pranešama iš Maskvos, kad Lietuvos vyriausio sovieto pirmjinku tas kirtas Pijus Glovackis, ligi šiol buvęs užsienių reikalų ministerijos generaliniu sekretoriumi. Šiomis dienomis Gov. C. is laukės Minske, susipaikio su Balt gudijos sovietais ir tvarka.

P. Glovackis dar jaunas žmogus, tuojaus po Smetonos perversmo, 1926 m. jisai buvo neteistas sušaudyti, bet kaip ne pilnamečiui (buvo dar jaunu studentu), mirties bausmė pa keista amžinu kalėjimu, kur iš sedėjo ligi paskutinį ivykį.

kandidatas i Amerikos prezidentus ir lietuvių kilmės.

VOKIECIAI NUSKANDINO ANGLŲ LAIVĄ SU MAZAIS VAIKIAIS.

Gal kam ir labai žmoniškai tas Vokietijos valdovas, Hitleris; tačiau visi jam „žmoniškumo“ pripažinti negali ir kaip galima sakyti, kad Hitleris, žmoniškias, kad jisai pradėjo karą, jisai sunaikino ke lias valstybes pradėd daugel žmonių, sugriovė miestus, išžudė nekaltus civilius gyventojus, moteris ir senius. Ne gano to, savo „žmoniškumą“ Hitleris parodė dar ir šių savaičių, kaip nuskandino didelį anglų laivą, kuris vežė iš Anglijos vaikus i saugesnę vietą. Vokietijų povandeniniai laivai pas tebeje angli laivą, nežūrėjo, kad jame važuoja nieko nekaltai vaikutai po kejis metus amžiaus, paskandino jį. Tai tau ir „žmoniškumas“! O vis dėl to kairurie mūsų redaktoriniai vadina Hitleri žmonišku.

BERLYNAS, I Vokietijos pranešama, kad šia savaitę vokietiai paskandino 6 anglų karo laivus.

LARANZAI I ARGENTINA.

Šiais metais Brazilija i Europą savo laranzai išveži negali tai juos parduoda vietoje ir Argentinai. Argentina nupirko 57.000 dėlių braziliskų laranzų.

BUKARESTAS. Vengrijos kariuomenė jau pradėjo okupavimą Transilvanijos srityse, kuri atiduota vengrams po Vienos konferencijos.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
MIGUEL OCOUGNE
R. 15-DE NOVIEMBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6893.
S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. professional, carteira de identidade.
KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. A. Jazara Snega
(Maskvos gydytojas 1914 m.)
Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligu specialistas, chirurgas.
Ligonius prima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak Ladeira Porto Geral, 106, salė 4 ir 5.
(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

LABOLATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS
(Nugarakaulio, smegenų, kraujo slapumo ir išmatų) Tikras ir geras
Dr. A. KANDIA IR M. KOBANO
Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštasis
Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

DANTŲ GYDYTOJAS
JOSE LEVKOVICH
Rua Silva Pinto 264 (antige 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cida bro purceleno 8\$000.
Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VOKIECIŲ FOTOGRAFIJŲ ISTAIGA
"BERNARDO"
Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė pu didinimė, o taip pat ir su dažais.
Darbas grūbtas, gūžningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Dar fotografijų
Arthur Schamid
Rua São Caetano 447 (ėenas, 108-111 S. Paulo) Telefóno 4-5576

KANDIDATAS I S. AMERIKOS PREZIDENTUS.

Be Roosevelto, i Suvienytų Amerikos Valstijų prezidentus kandidatuoja Vilkje. Amerikos laikraščiai rašo, kad pastarojo protėviai yra kije iš Vokietijos. Pats kandidatas Vilkje yra keites savo pavardė. Jisai anksčiau vadinosi tikrąja pavarde Vilkus, o dabar perdirbo ją i Vilkje. Kai kas mano, kad Vilkje yra lietuvių kilmės ir joti kra pavardė buvusi Vilkas, ko kija pas lietuvius yra labai daug. Kas, žino, gal ir taip, gal

Lietuviska Vaistinė
José Paulino
Rua José Paulino 483, Tel.: 5-6307
Parduodmi pigiausiai kainoms įvairūs vaistai ir parfumerijos dalykai vietiniai ir užsieniniai. Be to, prie vaistinės isteigta Vegetalinė laboratorija ir parduodami vegetariniai vaistai „Chavantes“
Prima ligonius uz dyka nuo 4 iki 6

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškias, greitas ir tikslas gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Aiduriu skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos lygos gydoma BE OPERACIJOS, įvairios sloterų ligos gydomos ir BE OPERACIJOS, tik su infeksonai
Jei sergi, tai šiandien pat kroipkis pas

DR. PAULO LICARDI

Medikas Operatorius Santa Casa

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak. Gyv. vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta į namus bilę kurią valanda diena, nakti.

DR. A. CANDIA

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Vieose stadijose — aštrus ir kroniškias)
SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7.
Sėkmėdieniais nuo 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITEPETINGA, 242
3 aukstas. TELEFONAT: 4-0218

Kalba rusiskai, lenkiskai, vokiskai.

GALECKOSIUUYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas iš įvairiausių medžiagų — vietinių ir užsieninių
Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sėžiningai, diplomuotosiūvėjo Galecko priėmimas.

TAD VISI IR SIUVASI RŪBUS GALECKOSIUUYKLOJE

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257
Tel. 4-1457

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidurinių ligų specialistas - Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v.

Rua da Graça, 248 - Telefona 5-1451 - SÃO PAULO

PHARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. Paulo

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios Duodami inzesonai

Pan Americana

RUA DA MOOCA, 1721 - TELEF. 3-2056, SÃO PAULO.

Priima ir atlieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas Duplikatus, Įvairiausių kartonus. Saskaitys ir t. t. Darbas atliekamas pagal užsakytojo skoni. Be to, galima gauti vienkiau rašomoju reikmenų: Laiskams popierius ir krautuves. Lietuviai kroipkitės i savaja spaustuve ir papelarije, nes lietuviams daromos didelės nuolaidos.

Darba paimama iš namu ir ji pristatome užsakytojui.

Kainos pigios. Darbas skubus ir sazingas

Rua da Moóca, 1721 Tel. 3-2056

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 79-A, Fone:
4-1940 (prie pat stoties Luz)
atidarė naują skyrių — antra
siuvykla, prie stoties Luz ten
ir gyvenama butas

RUA DA CONCEIÇÃO, 11

Lietuviu Jaunimui DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiutus rūbus ir pigiau negu kitur tik pas Paulo Ambrozevičių, kur darbas atliekamas sulig naujausių madų vyriškų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite laiką sėkmėdieniais ir vakarais. Užėkite ir išsirinkite, nes darbas atliekamas neblogiau kaip São Paulo cent'e, bet daug pigiau

Talpat yra gražus pasirinkimas moderniškiausiu medžiagu

PAULO AMBROZEVICIUS

R. Ciclamas, 52

V. Bella

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de 50000 Savininkas. Cia de Agri. Araujo suburbio Central do Brasil, parduodame geriausios Imigracão e Colonizacão.

žemės daržams ir nedidelėms Pardavimu Rastine: Rua ukiams. Zeme apaugusi mišku. José Bonifacio, 98 Tel. 2-7549

Yra pakankamai vandens. Ze S. Paulo, Sėkmėdieniais ir sjo- mės kaina — tik 300—400 kioadieniais istisa savalte ga- reisu kvadratinis metras. Ge- lima teirautis vietoje krautuve- ri keliai ir arti esančios sto- tijos duoda galymibės užvesti

paukščių uki, verstis daržin- Traukiniai i stoties Norte kyste, kito tokiu kulturu au isina: 7,54; 9,06; 10,04; 11,10 ginitu ir irengti poilsio namus 12,14; 14,30.

Sklypai nuo 10.000 metru Iregistruota nr. 45 is 10 isimokėjimui pradant nuo -12-38 trečioje apylinkije.

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOJ

JORNAL LITUANO - ECHO

XI Aro - metai

São Paulo, Rugsėjo - Setembro 7 1940

Nr. 36

Kas naujo kolonijoje

B. L. O. CENTRO TARYBOS POSEDIS

Rugsėjo 8 dieną, 14 valandą saukiamas Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Tarybos posėdis Centro patalpoje. Visi Tarybos nariai prašomi būtina dalyvauti.

B.L.O. Centro Tarybos Pirmininkas

AIDO REDAKCIJA DEKOJA

Aido redakcija nuoširdžiai dėkoja nuolatinei skaitytojai ir redaktorėi Petronėlei Katilėnei už auką suteiktą laikraščio Aido reikalams 10\$000.

Aido skaitytojai pastebėjo iš aukų sąrašą, kad daugelis Aido prietelių savo aukomis padeda Aidui. Redakcija yra labai dėkinga visiems, kad supranta sunkią aikraščio leidimo padėtį ir kiek kas gali paremia, tuo būdu prisidėdami prie didelio lietuvių darbo šio išeivijoje. Be to, aukotojai ivertina Aidą, kaip tinkamiausią šio išeivijoje laikraštį, teisingiausiai informuojanti skaitytojus apie visus pasaulio įvykius.

RED.

NEARTISTUI ATSAKYMAS

Tamstos straipsni gavome, bet dėl vietos stokos šiame numeryje, negalėjome jo paskelbti. Straipsnys bus idėtas kitos savaitės numeryje.

SENAS AIDIETIS APSIGYVENO S. PAULYJE

Senas Aido skaitytojas Juozas Cincikas, vilnietis, turėjo nusipirkti iki netoli Santa Barbara. Pulkinkavęs ne kuri laiką, iki pardavė ir persikėlė gyventi S. Paulo miestan. Linkime mūsų prieteliui isikurti mieste.

IS LIETUVOS PRASO ZINIŲ APIE LIETUVĄ

Siomis dienomis gavau laišką iš Lietuvos nuo giminių, kuris buvo rašytas jau po visų Lietuvos įvykių. Laiško autore prašo prisiusti koki laikraštį iš Brazilijos, kad sužinotum, ką mūsų laikraščiai rašo apie Lietuvą dabar. Be to, teirautis, kaip Brazilijos lietuviai yra nusistatę apie Lietuvos reformas.

A. T.

Nuo Red.: Iš Brazilijos galima Lietuvon pasiekti visokių laikraščių iš kurių galės sužinoti kaip šia lietuviai galvoja ir ką rašo apie Lietuvą. Paštas i Lietuvą priimamas ir dėl to galima siųsti, tik žinoma, jįsai dabar ilgai keliauja ir gautos žinios bus kelių mėnesių senumo.

VILNIECIAI RENGIA VAKARĄ.

Sio mėnesio 21 d. Rio de Janeiro Lietuvių sąjunga «Vilnis»

rengia dideli vakarą su loterija. Tai bus dar pirmas Rio tos rūšies vakaras. Visi išlošiamieji daiktai bus vertingi, kurios padovanos, Sąjungai «Palangos» dirbtuvės savininkas p. J. Petrauskas. Vakaras bus paivairintas deklamacijomis, monologais, žaidimais ir šokiais. Visi Rio lietuviai rugsėjo 21 d. renkasi iš vakarą Rua Senador Dantas, 121.

ATSIPRASOME

Rio de Janeiro lietuvių sąjungos pirmininkas, p. J. Saurusaitis Aidui rašo, kad Aide paskelbtą žinutę apie Rio lietuvių katalikų knoitetos sekretorių Dr. Mejeri, kur buvo pasakyta, kad jisai žydas, neatitinka tiesos. Dr. Mejeris, kaip mums pranešė sąjungos pirmininkas, yra Lietuvos pilietis, prancuzyų kilmės, tikybos katalikų.

Siuo atitaisome minėtą korespondenciją ir atsiprasome dėl jos klaidingumo ir dėl padarytų kai kam nemalonumų.

Redakcija.

IS NETYCIU NUSOVE VAIKA

Rugsėjo 2 d. Villa Ema, lietuvis Antanas Banionis betaisydamas šautuvą nušovė 12 metų berniuką Antonio de Padua Galvao.

KRSP.

ATLEIDZIA DARBININKUS

Kas kartas vis skaudžiai pradeda atsiliepti ir Brazilijoje karo pasėkos. Darbai mažėja, maisto produktai brangsta. Darbininkai atleidžiami iš fabriku dideliais skaičiais. Iš Transporto kompanijos C.G.T. atleista šiomis dienomis apie 40 šoferių, kurių tarpe yra keletas ir lietuvių, iš puody fabriko taip pat atleista nemažai darbininkų. Nėra darbo, nėra užsakymų, o taip pat nėra ir žaliavos. Laigi, sunkios dienos rodoosi ir šia Brazilijoje. Geriausia dabar bus tiems kurie gyvena užkūnos, tie tai nors nekės maisto nedateklų. Bet miestiečiams tai labai bus sunku. Ir Jeigu dar karas užsitęs, dar sunkiau bus.

Darbininkas

PER DAUG GRIEZTAI

Dar nepasibaigus Rugsėjo mėnesiui Villa Belos lietuvių mokyklos vedėja išsiuntinėjo mokyklos vaikų tėvams laiškus, kuriuose reikalauja, kad ligi rugsėjo 31 dienos būtų sumokėtas mokėstis už mokslą. Kas šio mokėstio iki nustatytos dienos nesumokės, to vaikas nebegalės toliau lankyti mokyklą.

Mano manymu, kad tai per daug griežtas reikalavimas. Juk reikia atsižvegti ir i tėvų padėti. Daugelis tėvų dirba fabrikuose, jie gauna dažniausia pagamenta po pirmo, tai kaip jisai gali sumokėti mokyklos mokėstis prieš

pirmą? Juk nei vienas tėvas nenori, kad jo vaikas nutrauktų mokyklą prieš mokslo metų pabaigą, ir jis tą mokėsti, žinoma, pasistengs sumokėti. Bet vis dėl to per daug griežtas reikalavimas.

Belietis.

ATSIDARE KRAUTUVE

Jonas Nadolskis atidarė maisto produktų ir gėrimų krautuvę, ant Rua Anhaia 572. Vietos lietuviai savo tautietį turį palaikyti.

KAZYS KIRILAUSKAS anksčiau turėjęs medžio apdirbimo dirbtuvę ją likvidavo ir atsidarė krautuvę ir bilijarus Ozasco apylinkėje.

JUOZAS SLAVICKAS atpirko maisto krautuvę nuo Petro Minkevičiaus V. Beloje. Atrodo, kad lietuviai krautuvininkai geriausia vertėsi.

SAUKIAMI IDENTIFIKUOTIS

Ateinančią savaitę saukiami sveikinimui identifikuoti, kurie turi numerius:

RUGSEJIS

9 d. nuo 62.551 iki 62.650
10 d. nuo 62.651 iki 62.750
11 d. nuo 62.751 iki 62.850
12 d. nuo 62.851 iki 62.950
13 d. nuo 62.951 iki 63.050
14 d. nuo 63.051 iki 63.150

RIJIECIU VAKARAS

Rugsėjo 31 d. Rio de Janeiro lietuviai turėjo graų vakarą surengta kun. J. Janilioniui pagerbti jo 25 metų literatūros darbiu paminėti. Programoje buvo kaibos, vaidinimai ir dainos.

KALENDORIAI 1941 METUI

Pan-Americana spautuvė R. da Mooca, 1721, turi labai gražių sieninių kalendorių 1941 metams Kiekvienas lietuvis biznieriuis iš anksto turi užsakyti sau kalendorių, nes užsakymai jau priimami.

Be to, papelarijoje galima gauti geriausias popieros maisto produktams vieloti.

REDAKCIJOS ATSAKYMAS

PETRUI TYLAI. Tamstos korespondencija gavome ir skaitėme. Užjautėme Tamstai, bet laikraštini dėti neapsimoka. Tokie įvykių ne tik Canindė, bet visur pilna ir laikraščiai jiems nepades.

VISI NAMAI TURI PASIPUOS TI VELIAVOMIS

Rugsėjo 7 d. visi namai, tiek istaigos, prekybos, tiek ir gyvenami namai turi pasipuošti Brazilijos vėliavomis, kad tuo būdu tinkamai atžymėta Brazilijos nepriklausomybės šventė.

TRUKSTA LAIKRASCIU

Ozasco apylinkėje yra daug lietuvių, kurie pageidauja, kad šia būtų pristatyta Aido parduotuvė. Ozaskiečiams i S. Paulo per toli, todėl redakcija gal pasirūpins šiuo reikalu.

MIRE LIETUVIAI

Rugsėjo 2 d. Villa Zelinoje mirė Benediktas Ogževaila, 65 metų amžiaus, kilęs iš Kauno. Paliko nuliudime, žmona, sunus dukterys, žentai ir anukai.

Rugsėjo 23 d. Mokoje mirė Stefanija Petraityte, 25 metų amžiaus.

Rugsėjo 26 d. Villa Zelinoje mirė Pranas Simkunas 58 m. amžiaus.

Rugsėjo 30 d. Santa Casoje mirė Tomas Petronis.

Rugsėjo 31 d. Villa Beloje mirė Davitauškiene.

Tebuna visiems lengva šios šalies žemėlė.

KRSP.

PARDUODAMAS SKLYPAS

Parduodamas žemės sklypas 10x25, Villa Prudente, Rua Cananeca. Teirautis: Rua Cananeca 194.

PAIESKO BROLIO

Adonas Laukšas paieško broli Jona Cižanauską. Kas apie jį žinote bei paties brolio prašau atsiliepti šiuo adresu: A. Laukšas. Fazenda Campestre, União L. M.

NUO RED.: Vienas Jonas Cižanauskas gyvena Campinas mieste, Rua Luzitania, 1149.

LENGVOJO AUTOMOBILIO STOTI

Lietuvis Kazimieras Aškinis įtaisė lengvojo automobilio stotį Villa Zelinoje, Largo São José, prie pat lietuvių bažnyčios. Automobilis gražus, patarnauja visokiuose reikaluose, kaip vestuvėms, krikštynoms, ekskurcijoms ir kt. Tuo tarpu veikia tik vienas automobilis bet trumpu laiku bus nuolatoto. Automobilio šapos nr. 4-22-41. Gyvenama vieta - QUINTA DA PAINEIRA, RUA AMPARO N.O 463.

TEISINGIAUSIA informuo-

ja apie pasaulio įvykių eigą ir paduoda žinias iš Lietuvos apie įvykius „Lietuvių Aidas Brazilijoje“.

PAPELARIA PAN AMERICANA

Siulo visoms lietuvių krautuvėms savo išdirbinio sąsiuvinius mokykloms labai geromis sąlygomis. Taip pat galima pirkti fabriko kaina paisečių, rašalo ir kitų rašomų reikmenų. Galima pirkti ir ant duplicatų - ilgesniam laikui išsimokėti.

PARSIDUODA RATU DIRBTUVE

Labai geromis sąlygomis parduodama ratu atsimo dirbtuvė Teirautis: RUA ALVO EGYDIO Nr. 676. San'Anna.

SKAITYKITE IR PLATINKITE L. AIDA BRAZILIJOU.

Rugsėjo mėn. 7 d. - šeštadieni, L.M.M.R. RYTO menininkai rengia dideli

Viesa Vakara

Bus pakartota ketvirta karta keturių veiksmų drama «VERGIJOS GRUVESIUOSE», kuri atvaizduoja 1912 metų Lietuvos kaimiečių gyvenimą, kaip viena motina išsižada savo sunaus, atiduoda jį rusų kariuomenei ir sugriauna jo šeimynine laime. Nepraleiskite šios vienintelės progos, pamatykite šį puikų parengimą ir graų scenos perstatymą. RUGSEJO 7 D. VISI SKUBERKITE I SAO CAETANO, - RUA PERELLA, 156. Prie pat Cinemo. Pradžia 8 val. vakaro, Pabaiga 4 val. ryto. Pastaba: pagal Luiz dos menores parėdymu, vaikai ligi 14 m. negali dalyvauti parengime. RENGIAI.

Dr. M. Fucs

Su didele praktika didžiausioje New Yorko ligoninese, Asistentas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligonine ir Prof. Rubens Monn Sinai ligonines.

Specialybe: Operacijos, Moteruligos, Slapumo kanalu, insktu ir šlapumo pusles uždegimai, Endoscopia. Venu išsiplėtimas, Homoroidai ir hidroceles gydoma be operacijos ir skausmo. Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTORIJA:

Rua José Paulino No. 485. Priima ligonius: nuo 4 iki

7 su puse vakare

Telefonai 5-6885 ir 5-6307